

[Valdemar Thomsen.]

Maaneder, der er gaaet, siden der sidst blev foretaget en Statusopgørelse her i Tinget, har gjort deres Pligt. Desværre maa det indrømmes, at de store Problemer, som det er Lovgivningsmagtens Opgave at tage sig af, stadig bestaar uløste. Jeg tænker naturligvis her paa Landbrugskrisen og paa Arbejdsløsheden. I Samlingen, der sluttede den 11. Maj i Fjor, var der lige saa lidt som i indeværende gjort noget virkelig effektivt over for Landbrugskrisen, og det gav sig, som rimeligt var, ret omgaaende Udslag i Begivenheder, som jeg kort vil tillade mig at omtale, da de i høj Grad har Interesse netop i den nuværende Situation.

Erhvervsudvalget for Mejerier og Slagterier og L. S. udsendte i Fjor Foraar en Pjece med Titelen „Landbruget kræver økonomisk Ligeret“. I denne blev der klart og koncist gjort Rede for Landbrugets Udvikling og økonomiske Forhold. I Pjecen, der blev tilstillet Regeringens og Rigsdagens Medlemmer, kan man se, og det er der Grund til at minde Rigsdagens Medlemmer om, at kun mellem $\frac{1}{3}$ og $\frac{1}{4}$ af den samlede Befolkning nu ernærer sig ved Landbrug mod cirka Halvparten for ca. 100 Aar siden, men at Høstudbyttet trods dette alene i Tiden siden 1880 er forøget med 175 pCt. I samme Tidsrum er Hornkvægsbestanden forøget fra 1,4 Millioner til 3 Millioner Stykker, Svinebestanden fra $\frac{1}{2}$ Million til 3 Millioner, Smørproduktionen forøget med 300 pCt. og Æggesporten fra 2 til 50 Millioner Snese, altsaa en mægtig Produktionsforøgelse trods et færre Antal Personer ved Erhvervet.

Ingen er vel i Tvivl om, at det er denne forholdsvis mægtige Eksport, der er Basis for Landets store Import og i Virkeligheden Basis for hele Befolkningens relativt høje Levestandard.

Gennem denne rent saglige Pjece fik sikkert mange Tusinder af Landmænd Øjnene op for, hvordan de faktiske Tilstande er med Hensyn til de økonomiske Forhold, med Hensyn til Landbrugets Indtægter og Formue sammenlignet med andre Erhverv. Jeg er overbevist om, at Landets Hovederhverv kun faar godt og vel 10 pCt. af samtlige Indtægter, og at Landbrugets Formue under disse Omstændigheder maa gaa tilbage med omkring 200 Mill. Kr. aarlig. Det sker samtidig med, at de øvrige Formueejere, der tog Løvens Part, de 90 pCt. af Indtægterne, bliver rigere Aar for Aar. Ikke ret mange, maaske heller ikke af dem, der er Ofre for en saadan Politik, havde vel tænkt sig, at der virkelig var Tale om en økonomisk

Mishandling i saa udpræget Grad, men Tallene er haarde Krabater, og ingen hverken her paa Rigsdagen eller noget andet Sted har søgt at bestride Rigtigheden af det, som var fremført i den paagældende Pjece.

Derfor var det ogsaa naturligt, at der næsten som med eet Slag skabtes en Stemning, en Enighed i Landbruget om at bringe disse urimelige og utaaelige Tilstande til Ophør. Allerede i April Maaned i Fjor besluttede sønderjyske Landmænd i Flok og Følge at gaa til København for over for Kongen og hele Befolkningen at give Udtryk for den Bitterhed, man nærede i Anledning af Lovgivningsmagtens stadige Passivitet vedrørende Landbrugets økonomiske Anliggender. Naturligvis ønskede Sønderjyderne helst, at det paatænkte Tog fik Tilslutning ogsaa fra det øvrige Landbrug, og den 14. Juni vedtog da et Landsmøde i Landbrugernes Sammenslutning at give Tilslutning til Planen.

Derefter indkaldtes, som det vil erindres, Erhvervsudvalget til en ekstraordinær Generalforsamling i Odense den 16. Juli. Her var mødt Repræsentanter for saa at sige samtlige Landets Mejerier og Slagterier. Ca. 3 500 Mand gav her enstemmig og begejstret Tilslutning til Landbrugets Krav, som de paa dette Tidspunkt var formuleret i Pjecen „Landbruget kræver økonomisk Ligeret“, gav Tilslutning til Bondetoget og til at bringe Landbrugets Organisationsmagt i Anvendelse, saafremt ikke Kravene lod sig gennemføre ad anden Vej.

Det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch har Ret i, at der er Forskel paa Rigsdagens Historie og Danmarks Historie, og Ret i, at Valget den 22. Oktober i Fjor vil gaa over i Historien. Men med samme Ret kan man hævde, at Bondetoget, der ikke var uden Indflydelse paa den politiske Situation, ogsaa vil gaa over i Historien som en Begivenhed i 1935. Dagen for Bondetoget blev fastsat til den 29. Juli, og da den forrige Justitsminister søgte at stille sig i Vejen, fik han omgaaende den korte Besked: Bondetoget gennemføres planmæssigt. Og det blev gennemført planmæssigt. Efter Kongens Svar til Toget opfordrede Politiet de forsamlede til at forlade Amalienborg Slotsplads, men fik til Svar: Vi bliver, indtil Statsministeren modtager og giver Besked til en Deputation. Mængden blev, og Statsministeren erklærede sig nu villig til at drøfte de forelagte Krav.

Forhandlingerne førte naturligvis, havde jeg nær sagt, til intet. Den mægtige Tilslutning fra Mejerier og Slagterier havde